

Natuurbeleving in

Het woord 'bevlogenheid' staat vooraan in het woordenboek van Georgette Leltz. Ze vindt het haar grootste uitdaging om in de bomvolle Randstad de groene oase van de duinen tussen Monster en Katwijk te koesteren, mooier te maken en te laten beleven. Vaak tegen de verdrukking in.

Door Jos van den Broek

Elke dag kun je op National Geographic de prachtigste beelden zien: "snoepjes voor de ogen". Dat is echter niet hetzelfde als zelf dingen ontdekken – het kleine, het 'gewone ongewone'. Kinderen zijn nog in staat om dat te doen, om in te zoomen, door letterlijk op hun knieën te gaan. Ze trekken volwassen daarin mee, terwijl die daar normaal aan voorbij zouden gaan.

Het zijn deze overwegingen die Georgette Leltz (53) had toen ze verantwoordelijk werd voor het communicatiebeleid bij duinwaterbedrijf en natuurbeheerder Dunea. Ze is trots op het natuurgebied dat Dunea beheert. Een beetje streng zegt ze: "Zo'n duingebied is er echt niet alleen voor en door natuurfreaks! Het gebied is hartstikke hard nodig voor schoon drinkwater!" De glimlach die meteen daarop volgt, past beter bij haar.

Leltz studeerde biologie aan de Universiteit van Amsterdam en liep stage bij Dunea in het kader van toegepaste landschapsecologie. Nu is ze via wat omzwervingen bij vergelijkbare instellingen sectormanager Klant & Natuur bij hetzelfde bedrijf, waar ze – zoals ze het zelf verwoordt – 'fabriek' en 'winkel' met elkaar verbindt. Met 'fabriek' duidt ze op de waterwinning en drinkwaterbereiding, het bestaansrecht van het duinwaterbedrijf.

De 'winkel' staat voor de 'zachte kant' van Dunea: de communicatie met de consument van zowel drinkwater als natuur. Het is zo'n vanzelfsprekendheid dat drinkwater uit de kraan komt, dat het aspect 'klant' gemakkelijk uit het oog verloren wordt. Dunea produceert en levert drinkwater aan circa 1,2 miljoen klanten in het westelijk deel van Zuid-Holland. Daarnaast bezoeken jaarlijks 1 miljoen recreanten de duinen tussen Monster en Katwijk. Dunea beheert daar drie duingebieden: de duinen van Solleveld, Meijendel en Berkheide.

Bezoekerscentrum

Kort na ons gesprek werd het bezoekerscentrum Meijendel geopend door kroonprins Willem Alexander en prinses Máxima. Georgette Leltz is er maar wat trots op. Dunea heeft zo stevig ingezet op het bezoekerscentrum omdat het bedrijf mensen wil uitdagen naar buiten te gaan, legt zij uit: "Het centrum is de poort naar natuurbeleving; iedereen beleeft de natuur op zijn of haar eigen manier."

een bomvolle Randstad

Om dat woord 'iedereen' gestalte te geven, heeft de sector Klant & Natuur een doelgroepenbeleidplan opgesteld. 'Draagvlak creëren' staat daarin centraal. "De jeugd van 8 tot 12 jaar is nog ontvankelijk voor natuur en verwondering", vertelt Leltz. "Als kinderen het leuk vinden, vinden ouders het ook leuk. Zo snijdt het mes aan twee kanten."

Georgette Leltz benadrukt "veel sympathie" te hebben voor Het Bewaarde Land, een initiatief om kinderen natuurervaringen mee te geven. In Het Bewaarde Land verkennen kinderen uit groep 5 en 6 de natuur tijdens drie volle dagen in drie achtereenvolgende weken. Dit doen zij in kleine groepjes, onder leiding van goed opgeleide vrijwilligers: de Wachters van Het Bewaarde Land. Vanuit hun eigen liefde voor de natuur stimuleren de wachters dat de kinderen open staan voor wat ze

in de natuur kunnen waarnemen en ervaren. Kinderen bouwen daardoor een band op met de natuur; ze krijgen ervaringen mee die ze willen delen met hun ouders.

Ervaringen

"Kinderen verdienen het om ervaringen te delen: verdwalen, ruiken, voelen, horen, proeven, uitpluizen", vervolgt Leltz enthousiast haar betoog over Het Bewaarde Land. Dunea verleent al sinds 1993 toestemming aan Het Bewaarde Land om het programma in Meijndel uit te voeren. Onlangs is er zelfs – voor de Haagse regio – een tweede locatie geopend: bij de Vlake van Waalsdorp.

Kinderen zitten vol met vragen over de natuur. Hoe ga je daar serieus mee om? Georgette Leltz geeft ruitertlijk toe dat aspect van wetenschapscommunicatie "best lastig" te vinden. "Hoe schakel je van *Nature* [het tijdschrift; jvdb] naar natuur? Vertel het maar eens aan je nichtje van 10!"

Ze is er trots op dat bezoekers nu gemiddeld een half uur binnen zijn in het bezoekerscentrum. Dat is best veel. De informatie wordt op verschillende niveaus aangeboden, wat een rol van betekenis speelt.

Vanzelfsprekend is die langere verblijftijd overigens niet. Leltz: "Mensen komen tegenwoordig doorgaans korter. Ze willen andere dingen beleven, zoals evenementen. Het duin is voor nogal wat mensen een decor waar je handboog- of paintballwedstrijden kunt houden, waar je kunt 'geo-cachen' of feestjes kunt organiseren. Bezoekers willen steeds meer verschillende dingen. Mijn uitdaging is hoe die zaken te combineren, zonder de waarde van het gebied aan te tasten en andere bezoekers te hinderen."

Jos van den Broek,
Science, Communication and Society, Universiteit Leiden.
broek@science.leidenuniv.nl

Het nieuwe bezoekerscentrum van Dunea in de Vallei Meijndel.
 Foto: Dunea

